

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΟ

ΖΩΗ ΧΩΡΙΣ ΕΡΩΤΑ

Ο Ροζέ τράβουσε μπροστά, στην τύχη, δίχως σκοπό, σαν να ήθελε να ξεφύγει κάποια συμφορά, να ξεχάσει τη στυγνή μελαγχολία του. Καμμιά φορά ή έκτυφλωτικές βιτρίνες τόν έθάμπωναν κι' έτσι ο Ροζέ δεν θυμόταν πειά τίποτε, ούτε την άνοστη ζωή του, ούτε την άδεια καρδιά του. Το απόγευμα ήταν κρύο, βροχερό, με μιά θαμπή όμίχλη πάνω από την πόλι. Σε λίγο, τὰ μαγαζιά άρχισαν να κλείνουν τὸ ένα ύστερ' από τ' άλλο κ' οί δρόμοι να χάνουν τή ζωή τους και τὰ φῶτα τους. 'Ο Ροζέ δίχως να τὸ καταλάβῃ βρέθηκε στην είσοδο ενός κινηματογράφου. Μά ούτε τὰ πολύχρωμα λαμπιονία, ούτε ἡ μεγάλες ρεκλάμες τοῦ εἶπαν τίποτε. 'Ο κόσμος τοῦ κινηματογράφου ήταν ένας κόσμος φαντασμάτων γι' αὐτόν.

"Ενα άλλοπρόσαλλο πλήθος σπρωχνόταν ὡστόσο μπροστά στο ταμειό. 'Ο Ροζέ, ἀδιαφορος ἀνακατεύθηκε με τὸν κόσμο κι' ἔβγαλε κι' αὐτός ένα εισιτήριο.

"Ἡ αἴθουσα τοῦ κινηματογράφου εἶχε ένα μοντέρνο διάκοσμο. Κ' ἦταν ζεστή, εὐχάριστη γιὰ κείνο τὸ κρυο θράδυ. Προχώρησε λοιπὸν καὶ κάθησε στὴ θέσι πού τοῦ ἔδειξε στὰ σκοτεινά ἡ ταξιθέτρια.

Δὲν ἤθελε τίποτε ἄλλο τώρα, παρά να τὸν ἀφήσῃ ἡσυχά αὐτὸς ὅλος ὁ κόσμος. Νὰ μὴ τὸν ἐνοχλήσῃ κανεὶς... Καὶ θυθίστηκε στὶς σκέψεις του καὶ στὰ στεῖνα ὄνειρά του. Σε λίγο ἀναψαν τὰ φῶτα. 'Ο Ροζέ κύτταξε τριγύρω του, μ' ένα κουρασμένο βλέμμα. "Ἦταν ἡ ὥρα τῶν ἐρωτευμένων. "Ἐδώ κι' ἐκεῖ, διάφορα ζευγαράκια σφιγγόντουσαν με τρυφερότητα. Ἡ καρδιά του θάραινε πάλι ἀπὸ μιά πικρὴ λύπη, ἀπὸ μιά ἀβάσταχτὴ ἀγωνία. "Ενα παράπονο τὸν ἔκανε νὰ δακρῶζῃ. Μά γιατί; Γιατί ὄχι κι' αὐτός; Γιατί νὰ μὴ τὸν ἀγαποῦσε κι' αὐτόν ένα κορίτσι, μιά ὡμορφὴ γυναῖκα; "Ἐκλείσε τὰ μάτια του καὶ συλλογίσθηκε τὴ ζωὴ του: περίπατοι ἀτελειῶτοι μέσα στοὺς δρόμους τοῦ Παρισιοῦ πού δὲν εἶχαν παρά μονάχα ένα σκοπό: μιά συνάντησι... μιά ὡμορφὴ γυναῖκα, ἐλεύθερη, εὐθυμῆ... μιά γυναῖκα πού θὰ τὸν συμπαθοῦσε καὶ θὰ γινόταν φίλη του. Μά ὁ ἔρωτος τὸν ἀπόφευγε ἔξ αἰτίας περισσότερο τῆς δειλίας του παρά τῆς ἀσκήμιας του.

"Ὅταν συνήλθε, εἶχε ἀρχίσει ἡ προβολὴ τῆς ταινίας. Γύρισε ἄλλοῦ τὸ κεφάλι του. Τὸ φέγγος τῆς ὀθόνης χαίδευε τὰ πρόσωπα τῶν θεατῶν. Μιά γυναῖκα πλαί του ἀκουμποῦσε με τρυφερότητα τὸ μάγουλό της στὸ μάγουλο τοῦ ἀγαπημένου της. "Ὅλοι σχεδόν, ἀδιάφοροι γιὰ τὸ θέαμα, γιὰ τὴν ταινία, εἶχαν καταφύγει στὴ σάλλα τοῦ κινηματογράφου γιὰ νὰ κρύψουν ἀπὸ τοὺς ἀδιάκριτους τὴν εὐτυχία τους. Μέσα σ' ἐκείνο τὸ ἡμίφως τοῦ ὀνείρου, τὰ χέρια ἦσαν ἔτοιμα γιὰ χάρδια καὶ τὰ στόματα γιὰ κρυφὰ φιλήματα.

— Συγγνώμην, κύριε, μοῦ ἐπιτρέπετε;...

Μιά γυναῖκα πέρασε μπροστά ἀπὸ τὰ πόδια του καὶ κάθησε πρὸ πέρα. "Ἦταν περίεργος νὰ δῃ τὸ πρόσωπό της κι' ὅταν ἐκείνη γύρισε πρὸς τὸ μέρος του, πρόσεξε ὅτι ἦταν νέα, ὡμορφὴ, θελκτικὴ. Μά πῶς ἦταν μόνη; 'Ο συνοδός της λοιπὸν εἶχε καθυστερήσει;

Πέρασαν λίγα λεπτά τῆς ὥρας. 'Ο Ροζέ ξανακύτταξε τὴν ἀγνωστο καὶ σήκωσε ἀδιάφορα τοὺς ὤμους. Τί θὰ κέρδιζε, ἀρά γε, ἂν καθόταν δίπλα της; Τίποτε! Μήπως θὰ εὕρισκε

τὸ θάρρος νὰ της μιλήσῃ;

— Μπᾶ! Δὲν μπορῶ!... συλλογίσθηκε.

Μά δὲν ἔπαψε οὔτε στιγμὴν νὰ τὴν κυττάξῃ. "Ἀξαφνα ὁμῶς ἐκείνη γύρισε τὸ κεφάλι της κ' ἡ ματιές τους συναντήθηκαν. 'Ο Ροζέ ἔνοιωσε ένα σφίξιμο στὴν καρδιά. "Ἐκείνο τὸ ἀπόγευμα εἶχε κουρασθῆ γυρίζοντας στοὺς δρόμους γιὰ μιά περιπέτεια καὶ νὰ τώρα, μιά ὡμορφὴ γυναῖκα ἔρισκόταν δίπλα του. Εἶχε ἔρθῃ μονάχη της κοντά του. Δὲν τολμοῦσε λοιπὸν νὰ πιστέψῃ στὴν εὐτυχία του.

"Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀναψαν τὰ φῶτα. 'Ο Ροζέ κύτταξε με θάρρος τὴ γειτόνισσα του. Ἡ ἀγνωστος πουδραρίζόταν. Μήπως θὰ ἔβγαине στὸ χῶλ; Μερικοὶ θεαταὶ τῆς ἴδιας σειρᾶς σηκώθηκαν γιὰ νὰ ὄγουν.

"Ἀναγκάσθηκε νὰ σηκωθῆ ὀπὸ τὴ θέσι του γιὰ νὰ περάσουν. "Ὅταν ξανακάθησε, εἶδε καταγῆς ένα γάντι καὶ τὸ πήρε.

— Δεσποινίς, εἶνε δικό σας; ρώτησε τὴν ἀγνωστο.

— "Α, ναί! ἔκανε ἐκείνη. "Ἐπεσε δίχως νὰ τὸ καταλάβῃ τὴν ὥρα πού πέρασαν ἀπὸ μπροστά μου...

— "Ἀλήθεια, δὲν ὑπάρχει ἀρκετὸς χῶρος... ψιθύρισε ὁ Ροζέ.

— Μά αὐτὸ τέλος πάντων δὲν με στενοχωρεῖ τόσο, ὅσο τὸ ὅτι δὲν βλέπω καλά. Μπροστά μου κάθεται ένας χοντρός κύριος, τοῦ εἶπε ἡ ἀγνωστη.

— "Ἀλλάξτε λοιπὸν θέσι, τῆς πρότεινε.

"Ἡ ὡραία ἀγνωστη σηκώθηκε καὶ κάθησε στὴν ἀδεια θέσι πού ἦταν δίπλα του. Τί ἔπρεπε νὰ τῆς πῆ τώρα; «Ἐίσαστε πολὺ ὡμορφὴ, δεσποινίς». Μά δὲν μποροῦσε. Δὲν εὕρισκε τὸ θάρρος. "Ἐπειτα ἦταν τόσο κοινό... Εὐτυχῶς, τοῦ μίλησε ἐκείνη:

— Μ' ἀρέσει πολὺ τὸ ἔργο! Γιὰ νὰ δοῦμε τώρα ποῖα θὰ εἶνε ἡ συνέχεια!...

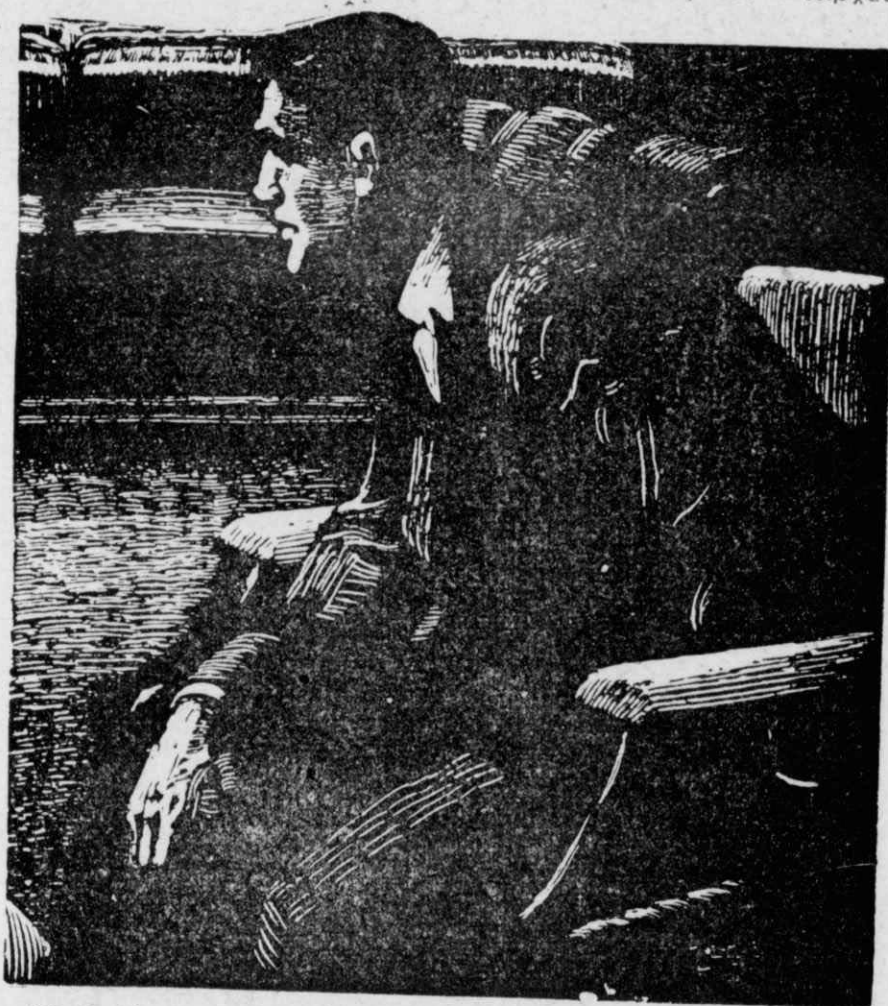
Εὕρισκε πῶς ἦταν ἀθῶα, ἀφελὴς καὶ πῶς κατακτοῦσε τὴν ἐμπιστοσύνη του. 'Ο Ροζέ τότε πήρε θάρρος καὶ τὴν ρώτησε γιὰ τὰ γούστα της, γιὰ τίς ιδέες της, γιὰ τίς προτιμήσεις της. "Ἐπειτα, ὅταν ἔσθυσαν πάλι τὰ φῶτα, ἀκούμπησε δειλά τὸ μπράτσο του δίπλα στὸ δικό της. "Ἐκείνη δὲν τὸ τράβηξε. Τοῦ φάνηκε μάλιστα ὅτι τὸ μπράτσο της ἔκαιγε κι' ὅτι ἄρχισε νὰ τρέμῃ. 'Ο Ροζέ δὲν ἔβλεπε πειά τίποτε στὴν ὀθόνη. "Ὅλα ἦσαν θαμπὰ καὶ συγκεχυμένα μπροστά στὰ μάτια του.

"Ἐτσι, σ' ένα εἶδος μέθης, ἄρχισε νὰ της μιλήσῃ γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ νὰ τὴν ρωτᾷ γιὰ τὴ ζωὴ της. "Ἐκείνη ὡστόσο δὲν τὸν πρόσεχε. Παρακολουθοῦσε τὸ ἔργο καὶ σὲ κάθε κρίσιμη στιγμὴ τοῦ ἔπιανε τὸ χέρι κι' ἀναρωτιόταν με ἀγωνία:

— Τί θὰ γίνῃ τώρα; Τί θὰ γίνῃ;

"Ἐκείνος ὁμῶς τὴν κύτταζε διαρκῶς στὸ πρόσωπο με μιά ἀπειρὴ τρυφερότητα. Τί περιπέτεια! Τὸ μυρωμένο χέρι της τοῦ ἔσφιγγε κάθε τόσο σπασμωδικὰ τὸ δικό του, τὸν ἔκανε τρελλό ἀπὸ τὴν εὐτυχία του. "Ἐπειτα ἡ μυρωδιά της, ένα γλυκὸ ἄρωμα βιολέττας, τὸν μεθοῦσε. Τί ἄλλο ἤθελε γιὰ νὰ ξαναγαπήσῃ τὴ ζωὴ; Γιὰ νὰ ξαναβρῆ τὸ θάρρος του καὶ νὰ ἐλπίσῃ; Εὐχαρίστησε τὴν τύχη κ' ὕστερα πάλι ἀνατρίχιασε στὴν ιδέα ὅτι ἡ ἴδια ἡ τύχη μποροῦσε νὰ τοῦ πάρῃ πίσω αὐτὴ τὴν εὐτυχία του. Ἡ ὥρα ὡστόσο περνοῦσε καὶ δὲν ἤξερε ἀκόμη οὔτε τ' ὄνομά της.

— Δεσποινίς, πῶς σᾶς λένε; τὴ ρώτησε ξαφνικά.

"Ο Ροζέ προχώρησε καὶ κάθησε στὴ θέσι πού τοῦ ἔδειξε ἡ ταξιθέτρια.

— Το μικρό μου όνομα είναι Ζωρζέτ. Σας άρέσει; του άπαντησε γελώντας.

Έκείνος σοβαρεύθηκε.

— Άφου είσατε μόνη, θέλετε να θγούμε μαζί την Κυριακή το άπόγευμα;

Η Ζωρζέτ τον κύτταξε άνήσυχια και τράβηξε το μπράτσο της. Την είχε θυμώσει; Είδε μιά λάμψη στα μάτια της και νόμισε πώς ήταν θυμός. Μά, ξαφνικά, ή όμορφη Ζωρζέτ έσκυψε κοντά στο πρόσωπό του και του ψιθύρισε με μιά παράξενη φωνή:

— Ναι, δέχομαι, θα ήθελα να θγαίνω μαζί σας κάθε θράδυ. Φτάνει να θέλετε κι' έσεις...

— Κάθε θράδυ; έκανε ο Ροζέ κατάπληκτος. "Ω, ναι!... Συγγνώμη, μιά στιγμή..."

Ένας ύψηλός και όμορφος άνδρας ήθελε να περάσει. Ο Ροζέ σηκώθηκε για να του κάνη τόπο, μά την ίδια στιγμή σηκώθηκε κ' ή Ζωρζέτ. Είδε τότε τον άγνωστο να κάθεται ανάμεσα σ' αυτόν και στη Ζωρζέτ και να τους χωρίζει.

— "Α! Λουσιέν! Έρθες έπιτέλους! έκανε ή όμορφη γειτόνισσά του.

Ο Ροζέ, περίεργος, έστησε το αυτί για ν' άκούση τί έλεγαν. Ο άγνωστος της ψιθύρισε με τρυφερότητα:

— "Ε, ναι ήρθα! Πώς μπορούσα να σ' άφήσω. Σε παρακαλώ να ξεχάσης τη σκηνή μας στο πάρκο. Έγώ φταίω..."

Η Ζωρζέτ τότε, μ' εκείνη τη φωνή που μάγευε τον Ροζέ έδω και λίγα λεπτά της ώρας, έτοιμη για το ψέμα, του άπάντησε:

— Σε περίμενα, Λουσιέν. "Ηξερα πώς θάρθης.

Ο Ροζέ δέν μπόρεσε ν' άνθέξη περισσότερο και σηκώθηκε. "Επειτα, φεύγοντας, δέν μπόρεσε να μή ρίξη μιά κρυφή ματιά σ' αυτό το ζευγάρι, σ' αυτή τη γυναίκα που έδω και λίγα λεπτά ήταν έτοιμη να του προσφέρη τα χείλη της και που τώρα φαινόταν πώς τον είχε κιόλας ξεχάσει, σαν να μήν του είχε μιλήσει ποτέ, σαν να μήν είχε άγγίξει το μπράτσο της στο μπράτσο του και το τρυφερό χέρι της στο δικό του. Και συλλογίσθηκε:

— Μή κορόϊδευε... "Ηθελε να έκδικηθί το φίλο της... "Ημουν γι' αυτήν μιά πρόφασις... Ένα τίποτε!

Ο Ροζέ δάκρυσε, γιατί ο έρωσ τον είχε κλέψει ακόμα μιά φορά. Και ξαναβγήκε στο δρόμο με το φόβο στην καρδιά γι' αυτό το σκοτάδι και γι' αυτή τη μοναξιά που τον έπνιγαν.

ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΟ

Η ΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

ΑΡΜΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

"Αν όλοι γίνουν άφεντάδες, ποιός θα γυρίζη το χεράμυλό μας;

* * *

Τά λόγια είναι βαρύτερα από τις πέτρες.

* * *

Μιά μπουκιά παραπάνω δέν χαλάει το στομάχι.

* * *

Του μεθυσμένου και τά φρόνιμα ακόμα λόγια τά παίρνει ο άέρας.

* * *

Το πουλί το πιάνουν με τους σπόρους και τον άνθρωπο με τά χρήματα.

* * *

Οί Τουρκοί λένε: «Φάε κ' ύστερα μιλάς». Οί Άρμένηδες λένε: «Τρώγε και μιλα μαζί».

* * *

"Όταν άναποδογυρίση τ' άμάξι, όλοι δίνουν συμβουλές.

Α ΠΟ ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

ΕΚΛΕΚΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο άββάς ντε Μολιέρ ήταν ένας σοφός, αλλά πολύ άπλός και φτωχός άνθρωπος.

Κατεγίνετο στη μελέτη διαφόρων φιλοσοφικών συστημάτων, δέν είχε κανένα ύπηρέτη, και έπειδή δέν μπορούσε να άγοράση ξύλα για ν' άνάψη φωτιά τον χειμώνα, διάβαζε κι' έγραφε χωμένος μέσα στο κρεβάτι του, με το πανταλόνι του ριγμένο στο κεφάλι του έπάγω από τον σκούφο του, έτσι που ή δύο άκρες έκρέμοντο ή μιά δεξιά και ή άλλη άριστερά στους ώμους του.

"Ένα πρωί άκουσε να χτυπούν την πόρτα του.

— Ποιός είναι; ρώτησε.

— Άνοιζτε.

Τράβηξε το κορδόνι και ή πόρτα άνοιξε.

Ο άββάς χωρίς να κυττάζη, ξαναρώτησε:

— Ποιός είναι;

— Δότε μου χρήματα! άντήχησε μιά φωνή.

— Χρήματα;

— Ναι, χρήματα. είπε ο άγνωστος έπισκέπτης.

— "Α! καταλαβαίνω. Είστε κλέφτης.

— Κλέφτης ή όχι, μου χρειάζονται χρήματα.

— Άλήθεια; Σας χρειάζονται; "Ε, καλά. Για σκαλίστε έδω μέσα.

Και σκύβοντας το κεφάλι του, παρουσίασε στον κλέφτη μιά από τις άκρες του πανταλονιού του.

Ο κλέφτης σκάλισε τις τσέπες.

— Μά δέν έχει χρήματα έδω μέσα, είπε.

— "Έχει όμως ένα κλειδί.

— "Ε, καλά, τί να το κάμω το κλειδί;

— Πάρτε το.

— Το πήρα.

— Πηγαίνετε εκεί... Νά, κυττάξετε έκεινο το γραφείο. Άνοιζτε το συρτάρι.

Ο κλέφτης έβαλε το κλειδί στην κλειδωνιά ενός συρταριού.

— "Α, όχι! Μή αυτό! Μή σου λέγω! φώναξε ο άββάς. "Έκει μέσα είναι τά χαρτιά μου! Μήν τανακατώνετε! Άκούτε; Είναι τά χαρτιά μου! Στο άλλο συρτάρι! Στο άλλο συρτάρι θα εύρετε χρήματα!

— "Α! νά. Τά βρήκα! είπε ο κλέφτης.

— "Ε, καλά! Πάρτε τα.

Ο κλέφτης τσεπωσε τά χρήματα και βγήκε έξω.

— Κύριε κλέφτη! του φώναξε ο άββάς. Κλείστε λοιπόν την πόρτα! Στο διάβολο! Άφησε την πόρτα άνοιχτή! Τί παληοκλέφτης! Πρέπει να σηκώθω με τέτοιο κρύο που κάνει... Τί κρύο! "Ω, ώ! καταραμένη παληοκλέφτη!...

Κι' ο σοφός άββάς πετάχτηκε από το κρεβάτι του. "Εκλείσε την πόρτα και ξαναγύρισε στην μελέτη του σαν να μήν είχε συμβή τίποτε το έκτακτο.

* * *

Η Γαλλία επί 'Ιακώβου Α', είχε στείλει ως πρεσβευτή της στο Λονδίνο ένα ευγενή, ο οποίος δέν φημιζόταν και τόσο για την έξυπνάδα του. Ο πρεσβευτής αυτός υπέβαλε τά διαπιστευτήριά του στον Άγγλο Βασιλέα, ο οποίος άμέσως κατόπιν ρώτησε τον Αύλάρχη Μπακόν πώς του φάνηκε.

— Μεγαλειότατε, άπάντησεν εκείνος, ο νέος Γάλλος πρεσβευτής είναι ένας άνθρωπος ύψηλός και καλοκαμωμένος!

— Άλλά, έπανέλαβε ο Βασιλεύς, σās ρώτησα τί ιδέαν σχηματίσατε για το πνεύμα του. Τον θεωρείτε ίκανόν να έκπληρώση την άποστολήν του;

— Μεγαλειότατε, είπε τότε ο Μπακόν, οί ύψηλοί άνδρες όμοιάζουν πολλές φορές με σπίτια που έχουν πολλά πατώματα, εκ των οποίων το ύψηλότερον πάτωμα είναι συνήθως έπιπλωμένο χειρότερα από τ' άλλα!

* * *

— Ποιός είναι ή πολιτικές σας ιδέες; ρώτησαν κάποτε τον μυθιστοριογράφο Μέρν.

— Θεέ μου! άπάντησεν εκείνος. Αυτό εξαρτάται από τον άνθρωπο με τον όποιον όμιλώ.